

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Koptarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedežje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 243.

V Ljubljani, v soboto 22. oktobra 1898.

Letnik XXVI

Naše zahteve.

Povedali smo že svoj čas, kako malostna in brezvspešna je tako zvana postulatna politika. Naši poslanci se je držé še vedno. Pogajajo se z vlado, — tako čujemo. Zadnji čas jim je šel pomagat celo povsod znani ljubljanski župan. No, če ta nič ne opravi, potem smo pri kraju! Nam se zdi, da se je vse naše prizadevanje, da bi izkoristili sedanjí ugodni položaj, že do mala izjalovilo. Nobenega jednotnega vodstva, nobene stalne taktike ni v celem postopanju. In konstatirati moramo, da je žalibog vsemu temu vzrok osebno koristolovno spletkarstvo. Vsak na svojo roko, pa tudi vsak na svoj mlin! Po tem geslu se ne dela zdrava in vspešna politika, če se ji magari pridruži tudi t. č. župan ljubljanski.

Vseučilišče v Ljubljani zahtevamo. Vlada ugovarja, da nimamo niti učiteljev niti dijakov in da nam manjka nujnih predpogojev — slovenskih srednjih šol. V spomenici, ki je v resnici dobro sestavljena, so ti pomisleki izpodbiti. Vlada mora torej nekaj odgovoriti naši zahtevi. Čuli smo, da se obetajo štipendije, s katerih pomočjo bi si vzgojili vseučiliške profesorje. Rekli smo že, da se s tem ne moremo in ne smemo zadovoljiti. V principu se mora priznati, da se osnuje vseučilišče v Ljubljani; vse drugo nič ne pomaga. Začetek moramo imeti in sicer tak, da ne obstaja v samih obljubah. Zato mora v proračunu stati točka: za vstanovitev vseučilišča v Ljubljani. Kar je manj, ni nič. Sami pa dobro vemo, da se tak zavod ne da kar čez noč vstanoviti. Treba je priprav, toda taci, da vsak ve, kam merijo.

Nadsodišče v Ljubljani, pravijo, da je nemóžno. Spominjamo se pa, da se je svoj čas ti-

rolskim Lahom drugače govorilo. Inomoško nadsodišče se je razdelilo v nemški in laški oddelek in laški oddelek se je prestavil v Trident. Če je torej kaj dobre volje pri vladi, potem zmagamo tudi s to zahtevo. Rešila se bo tako, da bomo lahko zadovoljni. Razlogi, zakaj zahtevamo nadsodišče, so taki, da se tičejo eksistence našega naroda. Ne poganjamo se zanje, ker imamo sedaj priložnost sploh za kaj se poganjati, marveč zato, ker graško nadsodišče s svojim vplivom pri imenovanju sodnih uradnikov nam dan za dnem škoduje in ker tam naš jezik ne dobó svoje pravice. Sodišče mora biti neodvisno od vseh strani, tudi od pouličnega krika in šuma. Zato pa v Gradcu zase nimamo nobenih garancij.

Tudi druge naše zahteve so nujna potreba, da si ohranimo življenje. Šolstvo na Štajerskem, Primorskem, vzlasti pa na Koroškem je z ozirom na naše narodne pravice naravnost nečuvano. Slovenske tirjatve so torej v resnici skromne, a hkrati neobhodne. Vlada mora popraviti, kar so zakrivile njene prednice, če hoče imeti pri Slovencih državno stranko. Uvidevamo pa, da je njeno stališče zelo težavno, in sicer iz teh-le razlogov:

1. Vsa birokracija z malimi izjemami je vzgojena tako, da misli, da je nemštvo tista vez, ki drži Avstrijo. To abotno načelo se izvršuje tradicionalno pri vseh uradih. In to je prva osnovna hiba naše uprave. Dokler se ta popolnoma ne ozdravi, je zastoj vse naše prizadevanje.

2. Kar se tiče posebej slovenskega naroda, moramo konstatirati žalostno resnico, da se je upravna oblast po posamnih kronovinah doslej tako ravnala, kot bi niti slovenskega naroda ne priznavala. Vzlasti na Koroškem, pa tudi na Šta-

jerskem in svoj čas celo na Kranjskem je v smislu naših nemških sovražnikov tajila upravičenost našega književnega jezika in ga imenovala umetno, ljudstvu neumljivo iznajdbo. Ta trditev je nepopisna krivica, ki sloni na zgodovinskih in jezikoslovnih lažeh. A pokrajinska uprava se je je držala in osrednja vlada je v tem smislu dobivala poročila s posamnih dežel in v tem smislu je tudi presojala naše zahteve.

3. Upravna oblast se je udala sovražnemu slepilu, češ, da se slovenski živelj na jugu ne more držati, da je nespametno podpirati nekaj, kar nima življenjske moči v sebi. Tako se je sodilo in se še sodi o koroških, primorskih in štajerskih Slovencih. Vrh tega se oglašá pri ti priliki še očitane, da smo Slovenci popolnoma navezani na nemško kulturo, po nji vzgojeni, da je naša narodna samostalnost nemožna itd. Ta načela niso ostala samo sredi naših nasprotnikov, marveč so napojila vso upravo in tako se je rodil sistem, ki nas sedaj tlačí.

4. Naša uprava ni bila nikdar z našim narodom; tuja po izvoru mu je ostala tuja tudi v delovanju in narod nji. Saj skušamo dan za dnem, da nimamo v upravi svojih mož, ki bi imeli srce za naše ubogo ljudstvo in smisel za njegov napredek. Polena duševnemu in gospodarskemu razvoju njegovemu mečejo tisti pod noge, ki so plačani zato, da bi mu pomagali.

Teško je vse to naenkrat popraviti. Thun se je vstrasil naših zahtev, a če bi tako videl naš položaj, kot ga vidimo mi, potem bi se vstrasil samega sebe in svoje odgovornosti, da načeluje upravi, ki tako postopa.

Opozicijski duh v naših vrstah ima tu svoje korenine. Saj delamo, kar moremo, da bi ohranili svoj narod in sicer ohranili ga dobrega,

LISTEK.

Viri učenosti.

Dolenjskega »Narodovega« in »Rodoljubovega« sotrudnika, znanega S. K., zadel je naš listek z dne 8. t. m. v živo. Priobčil je v odgovor poslano v zadnji številki »Rodoljuba«.

V tem poslanem mož troje trdi:

1. da je spisal dotični listek č. gospod Benkovič,

2. da je bilo resnično to, kar je pravil S. K. v »Rodoljubovem« članku o Renanu, in

3. da so bile njegove trditve o ameriškanskih duhovnih resnične.

Vse tri trditve so napačne.

Prve trditve ne podpre z nikakim dokazom. Izjavljamo, da dotičnega listka ni pisal preč. gospod Benkovič, da sploh ni z njim v nikakej zvezi.

Tudi z drugo trditvijo S. K. ni srečnejši. Trdil je namreč v predzadnjem »Rodoljubu«, da katoliška cerkev kruto zadene duhovnika, kateri »gre predaleč«, in v dokaz temu navedel Renana. Mi smo moža uljudno vprašali, kedaj je bil Renan duhoven katoliške cerkve.

S. K. nam odgovarja uprav klasično: »Renan Ereveste, imeniten francoski orijentalist, rojen 27. februarija leta 1823 v Treguieru, pisatelj v vse glavne evropejske jezike prestavljenega »življenja Kristusovega«, se je šolal v katoliškem duhovenskem seminaru v Parizu. Pozneje pa je duhovensko službo opustil. Tako sem bral v nekem uvodu k jedni njegovih knjig.«

Kajneda, dragi bralec, v »nekem« uvodu k »jedni« Renanovih knjig, to je zelo dobro? S. K. hoče menda bralca preveriti, da je prebral nebroj uvodov k Renanovim knjigam, teh knjig samih pa grozovito veliko, najbrže več, kot jih je Renan spisal. O ti učenjak ti!

Toda ad rem! Kedor se »šola v katoliškem duhovenskem seminaru« bodisi v Parizu ali kjerkoli, zato še ni duhoven katoliške cerkve. Renan ni bil nikdar duhoven katoliške cerkve. Tudi mi vemo in smo vedeli, da je bil Renan gojenec seminarar St. Sulpice. Ali mi tudi vemo in smo vedeli, da je iz tega seminarar izstopil leta 1845., torej komaj dvaindvajsetleten mladenič, še predno so se mu podelili višji redovi, ki so potrebni, da postane človek duhovnik, kar morda vé tudi S. K. Mi tudi vemo, da bi gotove vrste listi, tisti namreč, katere čísla S. K., Renana nikdar ne prištevali »imenitnim orijentalistom«, da ni spisal

»življenja Kristusovega«. Koliko znanstveno vrednost pa ima ta knjiga, uvidi se takoj, ako le nekaj stavkov navedemo iz nje. Renan piše: »Krst Jezusov je najbrže mitičen. Najbrže so prerokovanja Jezusova izmišljena. Mogoče, da sta se Jezus in Janez Krstnik poznala še pred krstom Jezusovim. Mogoče, da je Jezus stanoval v Kafarnaumu v hiši Petra. Najbrže je povest o probodenju Jezusove strani izmišljena« i. t. d. Najbrž, mogoče, to je pač učenost, ki more zadržati najbrž in mogoče dandanes še S. K.—u, drugim pa že davno ne.

Mnogo lepše je še, kar piše S. K. v podkrepljenju svojih trditvev o amerikanizmu, katerih neutemeljenost smo pokazali v listku, ki je raztogotil g. S. K. »Kar sem pisal v »Rodoljubu« o duhovenski demokraciji v Ameriki«, pravi, »o Irlandu in Keane in papežu, bral sem v nekem spisu italijanskega prof. Giuseppe Fiamingo . . . Ta profesor . . . živi v Rimu blizo Vatikana«.

V »nekem« spisu, to je zopet neizmerno dobro, kajneda? Ta prof. Fiamingo mora že strahansko blizo Vatikana stanovati, ker pripoveduje, da sta Ireland in Keane — »kardinala«, kar je povse neresnično. Z ozirom na resničnost te trditve mora še vse bolj resnično biti ostalo, kar piše ta imenitni »profesor«. S takimi možmi je

npravnega, zvestega Bogu in vladarju. Vse, kar storimo, pa storimo tako rekoč proti volji naše domače uprave. Boj proti verski brezbriznosti, proti liberalstvu, proti socialni demokraciji ima tu ne samo neme gledavce, marveč čisto naravnostne nasprotnike.

Puhlice, ki jih je nagromadilo židovsko liberalstvo proti katoliški cerkvi in jih izdajalo pod naslovom »boja proti klerikalstvu«, so domače v naši upravi in njeno delovanje se, kjer le more, krije s tistimi, ki oznanjajo boj proti duhovstvu.

Evo! To so razlogi, zakaj ne pridemo dalje. Vsako drugo stališče, s katerega se presoja naša politika, je prenizko in premalostno. Kar je pametnih mož na Slovenskem, jih prosimo, naj se povspno na to stališče, in potem bodo gotovo izpoznali, da je politika, ki jo mi zagovarjamo, jedino prava. Mi sodimo namreč: prave slike o položaju našega naroda osrednja vlada po ti poti, po kateri sedaj hodimo, ne more dobiti; zato pa tudi ne more dobiti pravega vestnega interesa, da bi ugodila našim zahtevam. Zakaj ne, pojasnuje naš današnji članek.

Državni zbor.

Dunaj, 21. oktobra.

Vsak dan drugo vreme! Zadnje dni zopet pada živo srebro v političnem barometru. Na javnem odru igrajo komedijo, za kulisami pa spletarijo razne intrige. Že nad tri tedne zboruje državni zbor, a danes še ni vidnega vspeha. In ravno isti, ki najbolj naglašajo potrebo resnega dela, tratijo čas s praznimi stvarmi. Tako so že 14 dnij na dnevnem redu cesarske naredbe glede proračunskega provizorija. To priliko zlorabljajo levičarji, da zlivajo žolč nad desnico in vlado. — Včeraj je Stojalowski v veliko zabavo in posmeh opozicije nad dve dolgi uri opisaval svoje nomadsko življenje ter pravil grozne »roparske povesti«. Gotovo ni vse v najlepšem redu v Galiciji, toda s svojim govorom je včeraj Stojalowski vzbujal le pomilovanje, da ima poljska ljudska stranka takega voditelja. Sam hoče biti mučenik, a je v istini klátivitez, ki išče raznih neprilik. Mož živi v trdni misli, da država in gališka oblastva nimajo druge skrbi, kakor da njega uničijo, in ž njim jedinega prijatelja in rešitelja poljskemu ljudstvu. Koder je Stojalowski do včeraj imel še kaj simpatij, jih je zgubil. Levičarji so mu z raznimi klici stavili zanjke, v katere se je lovil. S svojim romanom je stratil malone vso sejo, in tako debata o provizoriju ni bila končana, ker generalna guvernika dr. pl. Hofmann in dr. Herold govorita šele v torek.

Jednako dolgočasna je debata v nagodbenem odseku. Levičarji uganjajo s svojimi govori obstrukcijo. Namen je jasen, zavleči hočejo obravnave, da nagodbene predloge letos ne pridejo v na vrsto v plenumu. Izdali so bili parolo, da ho-

čejo opustiti obstrukcijo nasproti nagodbi do drugega branja, pri katerem morata vlada in večina pokazati barvo. To se je zgodilo. Drugo branje v odseku se je že pred tednom pričelo, vlada je označila svoje stališče. Finančni minister je izločil užitinske davke od piva in žganja, obljubil nižjo kvoto ter dal razumeti, da se vlada ne bode upirala primernim premembam. Posamezni guverniki desnice so izjavili, da morajo v nadrobni razpravi zahtevati potrebne premembe. A s tem levičarji niso zadovoljni. Ponavljali so razni guverniki že dvakrat in trikrat jedno in isto z drugimi besedami, a še vedno je óglašenih nad 20 guvernikov, kateri hočejo govoriti. V vsaki seji govoré k večjemu trije guverniki. — Na vrsto pride tudi dr. Lecher, ki zatrjuje, da bode govoril skozi dve seji. A večina si ne more pomagati, ker za odsek ne velja določba poslovnega reda za zbornico, ki dovoljuje predlagati konec debate. In če bode v jednom tednu končana generalna debata, prične se stara pesem v treh pododsekih pri nadrobni razpravi. Zato gineva upanje, da levičarji resno mislijo z nagodbo, pač pa raste prepričanje, da opozicija uprizarja tiho obstrukcijo. Množé se glasovi, da vlada že začetkom meseca novembra zaključí državni zbor. Kalejdoskop, vsak dan druga podoba položaja.

Kvota.

Danes so dobili člani avstrijske kvotne deputacije novo poročilo o kvoti, katero je sestavil poročevalec Beer.

Po njegovem novem računu bi morala ogerska kvota znašati 39,232%, — avstrijska torej 60,768. Beer tako računa: Direktni davki v Avstriji so v desetletju od 1886 do 1896 znašali 1.078,215.140 gld. Po odbitku upravnih stroškov, dohodninskega davka avstro-ogerskega Lloyda in pridobninskega in dohodninskega davka c. kr. državnih železnic je znašal čisti dohodek direktnih davkov 1.062,886.472 gld. Čisti dohodki indirektnih davkov pa so znašali 1.849,675.102 gld. skupaj vsi dohodki 2.912,561.574 gld. Nasprotno pa so dohodki direktnih in indirektnih davkov na Ogerskem v zadnjem desetletju nagodbe znašali 1.830,801.248 gld. Na podlagi teh čistih dohodkov in 2% praecipua na račun vojaške granice znaša ogerska kvota 39,2%.

Slovinci in hrvatsko državno pravo.

Pod tem naslovom prinesel je »Obzor« od torika sledeči članek:

»Izjave slovenskih zastopnikov na Trsatu in članek »Slovenca«, kojega smo včeraj priobčili, morajo vzradostiti vsako hrvatsko srce. Naj nam bo dovoljeno povedati, da smo zlasti mi občutili neko opravičeno zadovoljstvo. Pred nekaj leti — bilo je to menda leta 1890 — je praška »Politik« prinesla članek, v katerem je pod naslovom »Ilirija« zagovarjala jedinstvo hrvatskih in sloven-

skih dežel, ki so danes v Avstriji. Mi, strinjajoč se s to mislijo, dostavili smo, da taka politična celota vendar še ne more biti vrhovni ideal ni Hrvatov, ni Slovencev. Zjedinjenje vseh hrvatskih in slovenskih dežel s središčem v Zagrebu v jedno samostojno državno skupino, — to mora biti vrhovni cilj, za katerim nam je težiti. V domoljubnih slovenskih krogih naš članek ni bil najugodnejše vsprejet, če ne drugo, vsaj reklo se je, da je času neprimeren. Danes zmaguje misel, katero smo mi takrat branili in zagovarjali. Včerajšnji članek »Slovenca« je v tem oziru nepobitne stvarnosti in je v stanu, vsem slovenskim naporom udariti novo smer.

Velika znamenitost izjave slovenskih zastopnikov na Trsatu in »Slovenčevega« članka obstoji zlasti v tem, ker so s tem vsprejete slavne tradicije naših narodnih bojov in upamo, da se ne bodo več opustile. Ničesar nočemo reči o tem, kar pravi »Slovenec« tako kratko in jedrnat o pravu Hrvatske do neodvisnega državnega življenja. — Ta točka hrvatskega narodnega programa, raztolmačena in razjašnjena tako avtoritativno in tako nepobitno v onem delu adrese iz l. 1861, ki ga je sestavil pokojni dr. Rački, in v razpravah kraljevskega odbora iz l. 1806, a da se ne spominjamo znanstvenih del naših zgodovinarjev, zlasti Kukuljevića, Račkega, Smičiklase, se nikoli ni prezirala, če tudi se iz razloga zdrave politike ni vedno izražala z isto odločnostjo in v istem obsegu. V tem trenutku je znamenitejši drugi del »Slovenčevega« članka.

Tu je bilo sem ter tje marsikaj neodločnosti z ozirom na razvitek političnih dogodkov, in se je povdarjalo samo moralno in kulturno jedinstvo. Sedaj se postavljajo Slovenci zopet na staro stališče ne samo kulturne jedinstvi, katere najsijajnejši zastopnik je brez dvoma Stanko Vraz, temveč zahtevajo najodločnejše i politično jedinstvo, in v političnem jedinstvu s Hrvatsko iščejo tudi zase najuspešnejšo oporo. To bode brez dvoma vplivalo tudi na Hrvate, kateri, če so bili v tem oziru hladni, so bili zato, ker niso hoteli zadeti občutljivost Slovencev, kakor da bi se jim morda hoteli ponujati. — Danes ni več vzroka temu oziru, ali, če se hočemo izraziti drugače, tej bojazni.

Da je hrvatsko-slovensko jedinstvo stara točka narodnega programa, nam ni treba dokazovati. Grof Janko Drašković v svoji »Disertaciji« iz l. 1832, ki obsega navodila hrvatskim odposlancem, pravi, kako celokupnost domovine zahteva, da se združijo Hrvatska, Dalmacija, Bosna, Kranjska, Štajerska in Koroška. Pesem, ki se je prepevala v domovini med tem, ko so se odposlanci borili v saboru, veli: »V kolu jesu vsi Hrvati — stare države; — Staroj Slavi verni svati — z Like, Krbave, — Kranjci, Štajer, Korotanci — i Slavonija, — Bosna, Srbliji, Istrijanci — ter Dalmacija.« V pozivu za »Danico« l. 1836 Gaj

vsaka polemika nemogoča. Gospod S. K. krčevito išče raznih »profesorjev« in drugih virov svojim trditvam. Umni možje, kateri učijo pse, da skačejo in se prekucujejo, da hodijo po konci i. t. d., možje, kateri celo vihrave in nestalne sit venia verbo bolhe privedejo do tega, da znajo vleči voziček in plesati, ti umni možje pridevljejo si tudi na lepakih, s katerimi opozarjajo na svojo umetnost, visokodoneče naslove: kavalijere, profesor i. t. d. Kaj, ko bi S. K. še katerega izmed teh vprašal za svet in ga porabil nam nasproti kot vir? Vse je mogoče.

Sploh, kedor ne gre proti nam »klerikalcem«, je gospodom vsak vir dober, vsak »špeh« jim je dosti učen. Prepričani smo, da še učakamo čas, ko bodo poglavitni viri vsem proti nam naperjenim »učenim« razpravam »Delavec«, »Svoboda« in — Rok Drogenik.

To nas bodejo takrat posekali! In, kar je veliko vredno, z domačim orožjem. Ne bode treba francoskih, italijanskih, seveda na nemško prevedenih, in pa izvornih nemških socialističnih brošuric. Kar je slovenski um — prevedel tacega v milo materinsčino, to bode vir tem učenjakom.

Priporočamo torej te vire toplo gospodu S. K. Warum denn in die Ferne schweifen, Sieh, das Gute liegt so nah!

Popotni listi.

(Jos. Lavtižar.)

VI.

Münster v Švici 3. avg. 1898.

Velikansk pogled se odpre pri vasi Trafoi. Okrog in okrog te obdajajo sneženi orjaki: Signalogel 2771 metrov, Madatschspitze 3432 metrov, Monte Cristallo 3462 metrov, Trafoier Eiswand 3553 metrov, Thurwieserspitze 3641 metrov. Očak Ortler se še ne vidi, a videli ga bomo pozneje. V tej grozoviti prirodi je postavila človeška roka velikansko poslopje »Hotel Trafoi«. Načrte je izdelal dunajski arhitekt Oton Schmid. Za ptujce je odločenih 130 sob, posebej so še: obednica, kavarna, igralna in konverzacijska soba. V poslopju je poštna in telegrafična postaja, zdravnik, lekarna, kopalnišče, pekarija in perilnica. Tukaj je poletensko bivališče avstrijskih in inozemskih bogatašev, mlade gospice in postarne matrone se izprehajajo po gladkih stezicah, omehkuženi otroci skačejo po zelenih tratah, služabniki v frakih in kravatah čakajo povelja, natararice v baržunastih krilih in svetlobelih predpasnikih šume po parketu.

Kaj sem si mislil jaz? Ti ljudje ne umó, kaj je pomanjkanje in koliko je vreden košček kruha. Živeči v obilnosti ne vedo, kako se zasluži novčič v sragah težkega dela. Vse jim mora streči in ko

pride na vrsto račun, tedaj imajo na razpolago mastno denarnico v žepu. A za reveža v taki tovaršiji ni prostora.

Strežniki so vžigali električno luč po sobanah, ko ostaviva z Vrščajem to razkošno družbo. Teško bi dobila kot plebejca prijetne zabave med magnati. Noge so že utrujene in mrak se vlega na zemljo. Počasi stopava po cesti, ki se vpenja v mnogih ovinkih višje in višje proti vrhu. Okolica postaja vedno bolj divja. Navpične stene štrlijo v zračne višave, hladen veter pihlja od ledenikov, prepadi zijajo pod cestno ograjo. Taka je pot čez »Stilfserjoch«. Kmalu prideva do spominka, kjer je pahnil bogati Anglež Tourville leta 1876 svojo ženo v globočino. Misli je, da se je iznebi na lep način, češ, ponesrečila je sama. Okrajno sodišče v Meranu ga je oprostilo, toda na Angleškem je dobil 20 let zapora.

Pozno v noč sva dospela na Franzenshöhe (2188 metrov). V gostilni je veliko ptujcev, zato sva zadovoljna z zasilnim prenočališčem. Še vesela sva, da so nama vsaj na tleh postlali.

Danes smo bili zgodaj po koncu, ker je še dve uri do vrha. Nekaj Nemcev »iz rajha« koraka pred menoj s sakom v roki. To so specialisti za metulje. Že sinoči so govorili o njih, da se radi vsedajo na sneg in da se dobé najložje pri solnčnem vzhodu. Kakošno veselje, ko je zaplenjen kak krilatec in spravljn v škatlici! Cesta se

pravi: »Ta Evropina lira je Ilirija na tri vogle med Skadrom, Varno in Beljakom osnovana. Odvite, neubrane strune na tej liri so: Koroška, Gorica, Istrija, Kranjska, Štajerska, Hrvatska, Slavonija, Dalmacija, Dubrovnik, Bosna, Črna gora, Hercegovina, Srbija, Bulgarija in dolnja Ogerska.«

Tudi hrvatski sabor od l. 1848 z členom XI. želi ožjo zvezo s slovenskimi deželami.

Ko je bila proglašena ustava, sprejeli so hrv. rodoljubi zbrani okolu Strossmayerja, tudi točko o narodnem jedinstvu.

Kdo ne vé, koliko znamenitega je govoril in storil Strossmayer v tem oziru, kdo ne pozna ve likih ciljev, za katerimi je stremil, ko je snoval kulturne zavode, kakor ognjišča in semenišča jedinstva? No, predaleč bi nas zapeljalo, ko bi hoteli navajati in citirati, začenši od glasovitih besedij Ivana Kukuljevića v banski konferenci, do naših člankov o priliki otvorjenja gledališča v Ljubljani in celjskih svečanostij. Dosti nam je, ako opozorimo na izjave pri otvorjenju vseučilišča in na govor Račkega v Ljubljani pri Bleiweisovi svečanosti.

Govori slovenskih zastopnikov na Trsatu in članek »Slovenca« spadajo brez dvoma med najznameniteje izjave vsled političnega momenta, ob katerem so izrečene, in zavoljo tega, ker ob tej priliki govori cela stranka. Kakor se ta stranka tudi razlikuje od druge, vendar smo prepričani, da njene izjave v tem oziru ne bodo našle odpora ne pri Hribarju, ne pri Tavčarju, in da to točko smemo opravičeno smatrati kot vzajemno točko vseh narodnih slovenskih strank. Danes torej, ko bi se hvala Bogu Slovenci radi naslonili na Hrvate in govore nekako iz srca Hrvatov, dolžni so ti svojemu čuvstvu, svojim težnjam in svojim načelom, da narodne zahteve slovenskih bratov tem krepkeje podpirajo in da se zjedimo v delu za skupni cilj jedinstva celega naroda in njegove svobode. Slovenci so s svojo borbo proti nemštvu očarali ves slovanski svet.

Če tudi malobrojni, izpostavljeni tolikim nevarnostim in poskušnjam, uprli so se nemškemu navalu in kakor vrla in hrabra predstraža rešili so ostalo južno slovanstvo. No i oni v borbi proti Nemštvu i mi v borbi proti drugim nasprotnikom smo prišli do prepričanja, da nam je v državnem jedinstvu okolu bratske matice ne samo rešitev proti sovražniku, temveč tudi glavni pogoj razvitka, napredka in svobode. In največjega pomena je, ker so slovenski zastopniki to izrekli v oigled zmešnjav, ki se gode v monarhiji, ter preobrata, kateremu smo priča.

Vse, kar je hrvatsko in slovensko, se mora združiti v jedno hrvatsko državno samostojno skupino. Delajmo torej: Slovenci nas pozivljajo in dajejo nam vzgled. Dokler ne pride dan, da bomo jedini politično, bodimo jedini po kulturi, srcu, težnjah, delu, z jedno besedo: po duhu. —

Solliciti servare unitatem spiritus, pravi sv. Pavel. Prisvojimo si besede velikega apostola.

Spomenica za vseučilišče.

(Dalje.)

Spomenica.

Ako se torej kdaj hoče čedalje večja potreba pri posvetni inteligenci, poslujoči v Slovenic, normalno pokrivati, je neobhodno potreba, da se omogočijo slovenski mladini visokošolske študije v ožji njeni domovini, to je v Ljubljani. Zakaj prav nič drugega ni krivo tako pičlemu, odnosno malo vspešnemu obisku vseučilišč od strani Slovencev, kakor jedino le to, da znatna njih večina nikakor ne zmore stroškov za življenje na Dunaju ali v Gradcu, da celo večkrat ne zmore niti potnih stroškov tja. To se tudi v zadnjem desetletju ni čisto nič izpremenilo, dasi se je število slovenskih abiturijentov potrojilo in tudi početvorilo v primeri s prejšnjimi leti. Uverjeni smo pa, da, ko se ustanovi vseučilišče v Ljubljani, se bode sedanje število slovenskih visokošolcev, ne vštveši teologov, podvojilo in bode tudi število absolvirancev primerno, odnosno polagoma ustrezajoče faktičnim potrebam ne le slovenskega naroda, nego tudi državne uprave. Ali ni tukaj naravnost dolžnost kompetentnih faktorjev, storiti, kar je jedino prikladno, da se reši najboljši duševni kapital za življenje, za domovino in državo?

Nujno potrebna pa je univerza za slovenski narod tudi vsled zahtev, katere po naravnih in državnih zakonih sme in mora staviti do javnih organov in vseh, ki so z njim v neposredni dotiki v jezikovnem pogledu. Tu ne gre samo za uveljavljenje ustavno zajamčene enakopravnosti slovenskega jezika, temuč za sigurnost bistvenega sredstva, s katerim se vršijo funkcije pravosodstva, šolstva, državne in javne uprave sploh. In sigurnost tega sredstva, namreč v Slovenic slovenskega jezika, je moči dobiti le tedaj, ako si zlasti bodoči uradnik obenem s strokovno vedo in v njej sami prisvaja tudi narodov jezik. Popolnoma nenaravno je, da se mora mladež za časa svojih višjih študij ločiti od materinega jezika, ko ga vendar, dovršivši študije, zopet potrebuje prav v ta namen, da plodove svojih študij praktično uporablja. Tem večja nesigurnost v občevanju z narodom pa mora nastati pri tistih, ki se le za silo nauče narodovega jezika in sicer posebej, a ne da bi se seznanjali z njim v vedi sami. Ako se hoče — to je pač sveto pravo našega naroda in pogoj za negovanje najvišjih interesov — da se bode po uradih, v šolah, v javnem življenju sploh pravilno slovenski uradovalo, odnosno poučevalo, sploh pravilno z narodom ravnalo, tedaj

treba uvesti slovenska vseučiliška predavanja vsaj za najvažnejše, v praksi upotrebne discipline. V ta namen pa treba slovensko akademično mladež koncentrirati s tem, da se za njo osnuje posebno vseučilišče.

Da bi takšno vseučilišče ne imelo razmerno dovolj slušateljev, se ni treba bati, in to tudi tedaj ne, ako vpoštevamo samo kontingent iz slovenske narodnosti. Število srednješolskih naših dijakov raste očitno od leta do leta in mora rasti, dokler narod vidi, koliko je za inteligenco še prostega polja doma in v južnih krajih Avstrije. Letošnjih slovenskih abiturientov se šteje najmanj 170. Za bodoča leta se jih po pravici proračunja povprek na najmanj 200, torej za štiri leta na 800. To je najboljšo jamstvo za jako povoljen obisk novega vseučilišča že od strani Slovencev samih in bode tudi, da bi za prvo obsežalo le bogoslovno, pravoslovno in modroslovno fakulteto. Zakaj če jih tudi od rečenega števila odštejemo največ 130 za bogoslovnice izvan Kranjske, kakih 100 pa za medicince in ostale, ki bi študirali na drugih univerzah ali si izbrali drugačen poklic, tedaj jih vendar ostane še za domačo univerzo — nevštveši izredne slušatelje — okolo 570 rednih slušateljev, kontingent torej, ki že sam na sebi v primeri z univerzo v Črnovicah in z mnogimi izvanavstrijskimi univerzami popolnoma opravičuje trošek.

Prezreti pa ni, da bi v vseučilišče s slovenskimi predavanji pohajali tudi dijaki nemške, hrvatske in italijanske narodnosti s Kranjskega, odnosno iz sosednih pokrajin in to v lastnem interesu, da se seznanijo z jezikom, kojega treba za prakso med Slovenci in koji jim pomaga tudi pri službovanju mej istrskimi in dalmatinskimi Hrvati. Za toliko se zviša zgoraj omenjeni osnovni kontingent.

Taka univerza v Ljubljani bi imela torej veliko privlačno silo ter bi producerala neprimerno več inteligence za naše južne dežele, nego li so to v stanu sedanja vseučilišča v Gradcu, na Dunaju i. t. d. Da bi radi tega inteligence narastlo preveč, se ni bati. Lepo število bodočih let bo moralo poteči, da se pokrije občutni nedostatek jezikovno kvalificirane inteligence že samo v večkrat napominjanih južnih deželah. Naposled pa tudi treba ni, da bi naraščaj, prihajajoč iz ljubljanske univerze, bil omejen le na te dežele. Že sedaj se naši visokošolci baš radi jezikovne usposobljenosti vabijo v Bosno in Hercegovino, kjer je tudi že več naših rojakov po javnih službah, da jih tembolj primanjkuje v ožji naši domovini. Glede na to bi vseučilišče v Ljubljani izpolnjevalo zopet eno nalogo več — kakoršne druge ne more — in to nalogo, ki se popolnoma krije s kulturno in državno-pravno misijo naše ljube Avstrije. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. oktobra.

Nagodbent odsek je večeraj zopet celi dan »delal«, in sicer delali so sami znani pristno-germanski kolovodje. Govorili so »vneti« zastopnik ljudskih koristij baron Schwegel, potem Lorber, Heeger in tudi Lecher je popoldne že pričel svoj govor, kateri pa seveda v kratkem popoldnevu ni mogel dokončati in ga torej nadaljuje v ponedeljkovi ali še celo v torkovi seji nagodbene odseka. Najbolj duhovito se je izrazil posl. Heeger, ki je predlagal, naj se mesto z Ogersko sklene carinska in trgovinska zveza z Nemčijo. S tem predlogom je izrazil mož pač samo nazore svojih zvestih somišljenikov na levem krilu nemške ljudske stranke, ki neprestano škilijo čez mejo v blaženo Germanijo.

Grof Muravjev na Dunaju. Sinoči ob sedmi uri dospel je ruski zunanji minister grof Muravjev iz Pariza. Na kolodvoru sta ga vsprejela ruski poslanik Kapnist, ki je prekinil svoj dopust v Opatiji ter prihitel pozdravit svojega gospoda, ter naš zastopnik na dvoru ruskega carja, knez Liechtenstein, ki biva sedaj na Dunaju. Ta poset bi sicer ne bil nobene posebne važnosti, kajti popolno naravno je, da se na potu iz Pariza v Livadijo, kamor je namenjen grof Muravjev, ustavi za nekaj časa tudi na Dunaju, toda nekaj

vije v serpentinah ob skalovju in peščenih goličavah. Semtertje še poganja kaka bilka ali plininska cvetlica. Debele snežene plasti leže na levi in desni, slednjič stojimo na vrhu prehoda 2760 metrov visoko. To je približna višina našega Triglava! V kraljestvu večnega snega nas pozdravljajo bobneči plazovi, ki se razlegajo kakor grom o nevihti.

Stilfserjoch (Monte Stelvio) je najvišji cestni prehod v Evropi. Ime je dobil od tirolske vasice Stilfs, ki leži v njegovem podnožju. Jako umetna cesta, na nekaterih krajih celo 15 korakov široka, je bila delana v letih 1820 do 1825. Stavbo je vodil inženjer Donegani. Daljave ima 53 klm. in veže dolino Vintschgau z dolino Adda v Piemontu. Na avstrijski strani šteje 48 ovinkov, na laški 38. Da bodeš imel kratek podatek o cestnih prehodih, sestavil sem sledeči pregled od najnižjih do najvišjih:

1. Kóren (s Kranjskega na Koroško)	1071 metrov.
2. Predél (s Koroškega na Goriško)	1162 »
3. Jezerski Vrh (s Kranjskega na Koroško)	1218 »
4. Brenner (sredi Tirolov)	1362 »
5. Ljubelj (s Kranjskega na Koroško)	1370 »
6. Simplon (iz Švice na Laško)	2009 »
7. Mont Cenis (s Francoskega na Laško)	2084 »
8. Sv. Gotthard (sredi Švice)	2114 »

9. Mali sv. Bernhard (s Francoskega na Laško)	2188 »
10. Bernina (iz Švice na Laško)	2330 »
11. Furka (iz doline Rhone v dolino Rhein v Švici)	2436 »
12. Veliki sv. Bernhard (iz Švice na Laško)	2472 »
13. Stilfser Joch (iz Avstrije na Laško)	2760 »

Poglejva sedaj še najvišji vrhunec v Avstriji. To je mogočni Ortler, ki se dviguje 3905 metrov nad morjem. Na širokih ramenih, kakoršna mora imeti tak kolos, sloni tumpasta piramida. Okrašena je z ledenim diademom. Dobro se razloči ozka snežena stezica, ki pelje od Pajerjeve kočice tje gori, kjer se šopiri Golijat v svojem veličastvu. Gorje plezalcem, ako nimajo izkušenih vodnikov, zanesljive stopinje in ugodnega vremena! O te grozne pečine! Za mene niso mrtvi, ampak živi svedoki vsemogočnosti Stvarnikove.

Toda posloviti se moram od nebotičnih višin in zapustiti cesto, ki vodi ob reki Addi v solnčne livade Lago di Como. V treh urah sem prehodil samotno dolino Muranco ter došel po kozjih potih z oteklimi nogami skozi Santa Maria v trg Münster v Švici. Münster spada v kanton Graubünden in v škofijo Chur. Ljudstvo govori reto-romanski jezik, le po gostilnah in poštah zna kdo nemški.

(Dalje sledi.)

druzega je, kar kaže na veliko politično važnost tega poseta. Naš cesar, ki je nameraval ostati v Gúdölö do konca tega meseca, se je nenadoma povrnil na Dunaj ter morda že danes vsprejme grofa Muravjeva v posebni avdijenci. Prvo kar moremo iz tega sklepati, je to, da so razmere mej našo državo in Rusijo kar najboljše in da sta tudi glede politike na Balkanu popolno jedini obe velesili. Pred vsem je pa sedaj na dnevnem redu znani carjev razoroževalni predlog, o katerem se je naša vlada izrazila zelo simpatično. — Morda se te dni konečno določi čas za mejnarodno konferenco v Petrogradu.

Nagodba in ogerska vlada. Z ozirom na razmere v avstrijskem parlamentu, ki so se posebno v poslednjem času znatno poslabšale in ki bodo najbrže provzročile tudi predčasno zaključenje državnega zbora, jela je mažarska opozicija čim dalje bolj pritiskati na Banffyjevo vlado, naj ji razodene, kaj prav za prav namerava ukreniti napram avstrijski državni polovici. Posl. Horanski in Hork, oba pristaša nacionalne stranke, drznila sta se v tem oziru interpelovati finančnega ministra Lukacs, ki je odgovoril najprej na vprašanje, ali je res, da sta se sporazumeli vladi glede povišanja kvote, odločno z besedami: »To ni res«, potem pa je nadaljeval: V motivnem poročilu k nagodbenim predlogom smo naleteli na ravno tako presenečenje, kakor so bile izjave finančnega ministra dr. Kaizla. Avstrijska vlada hoče namreč zastaviti vse svoje moči, da dobi večino za nagodbene predloge. Pa tudi tedaj, ko bi se na Dunaju res spremenile posamezne točke nagodbenih predlog, storili bomo svojo dolžnost. Bodite le mirni; mi ne govorimo, tem več pa delamo. Videli boste pozneje ter boste zadovoljni z uspehi. Tudi neodvisna stranka bode zadovoljna. — Tako je tolažil minister Lukacs opozicijske voditelje in skoro gotovo jih ni slepil, kajti takih sprememb naša vlada ne bo dovolila, ki bi bile na škodo Mažarom.

Novi zastopnik Nemčije pri Vatikanu. Predvčeraj se nam je sporočilo, da je nemška vlada že določila naslednika dosedanjemu zastopniku pri Vatikanu Bülowu v osebi barona Rotenhahna, ki je dosedaj zastopal interese nemškega cesarstva v Bernu. Novi mož je član neke protestantske plemenitaške rodbine na Bavarskem in je bil za Schlözerjevega ministrovanja že pruski poslanik pri Vatikanu, potem pa je služboval zaporedoma v Parizu, Buenos Airesu, kot državni podtajnik v zunanjem ministerstvu pod Marschallom ter sedaj v glavnem mestu švicarske republike. »Osservatore Romano« baje pozdravlja njegov prihod in pravi, da bo v Vatikanu ravno tako prijazno vsprejet, kakor njegov prednik. — Nemški listi pišejo tem povodom tudi, da so se znatno zboljšale razmere mej Berlinom in Vatikanom in da v kratkem zagleda beli dan neko pojasnilo, v katerem se bo naglašalo, da papež ni nameraval žaliti nemškega cesarja. Saj o tem niti ni bilo govora.

Amerikanom na Filipinih se v poslednjem času ne godi posebno dobro. Že večkrat poprej poročali so razni listi o praskah mej vstasi in ameriškimi četami, posebno hud boj pa je pričel vstasi vodja Aguinaldo, ko admiral Dewey ni hotel pripoznati vstaske zastave. Vnel se je vroč boj. Na morju so sicer zmagovali Amerikanci s svojim ladjami, toda slaba se jim je godila na suhem. Podrobnejih poročil o tem boju sicer še ni, toda dejstvo, da so ameriški člani mirovne komisije v Parizu jeli že odnehati od svojih prvotnih zahtev in zahtevajo za Ameriko sedaj le še Manilo, Cavite in zaliv Subig, kar imajo že sedaj v posesti, je najbolji dokaz, da so jim vstasi pošteno plačali. No, ameriška vlada je delala pač račun brez oštirja, ako je mislila, da se ji udajo vstasi in da bodo priznali nadoblast Zveznih držav. Tagalci pod Aguinaldovim vodstvom so že dovolj jasno pokazali, da jih ni volja zamenjati nadoblast Španije z ameriško, marveč hrepene le in se boré jedino samo za popolno svobodo. Ves njih boj velja »filipinski republik«, katere si pa, kakor sta izjavila Aguinaldova odposlanca v Parizu, Gomez in Agoucillo, ne morejo misliti brez otoka Luzona.

Tedenski koledar.

Nedelja, 23. oktobra: 21. pobink., evang.: Prilika o kraljevem računu. Mat. 18. Klemen p.

m. — Ponedeljek, 24. okt.: Rafael nadang. — Torek, 25. okt.: Krizant in Darija mm. — Sreda, 26. okt.: Evarist p. — Četrtek, 27. okt.: Sabina d. — Petek, 28. okt.: Simon in Juda ap. — Sobota, 29. okt.: Narciz šk. — Solnce izide 25. oktobra ob 6. uri 38 m., zaide pa ob 4. uri 51 min. — Lunin spremin: Ščip 29. oktobra ob 1. uri 16 min. popol. — Musica sacra v nedeljo 23. oktobra v stolnici cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo v F-dur zložil Jos. Nešvera, graduale in offertorium dr. I. Benz. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Druga maša J. N. Skraupa, graduale Benzev, offertorij Treschev.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. oktobra.

(Spremembe pri deželni načelnih.) Dognano je, da cesarski namestnik štajerski marki Bacquehem gré ob novem letu v pokoj in da na njegovo mesto v Gradec pride baron Hein. — Kot kandidatje za mesto deželnega predsednika kranjskega se imenujejo podpredsednik najvišjega računskega dvora grof Pace, dvorni svetnik Truxa, podpredsednik zaderskega namestništva Pavić in namestniški svetnik Conrad v Trstu.

(Iz deželnega šolskega sveta.) Učitelj in vodja ljudske šole v Železnikih, Josip Levičnik, je imenovan nadučiteljem ravno tam; učitelj Mih. Poklukar v Višnji Gori pride za učitelja - vodjo v Hotič; učiteljica Ter. Fridrich v Kočevju je imenovana za definitivno učiteljico na ljudski šoli v Domžalah; nadučitelj Jos. Kostanjevec je premeščen iz Prema v Litijo; izprašani učiteljski kandidat V. Berce je imenovan definitivnim učiteljem za Prežganje; nadučitelju J. Zupancu v Starem Trgu je podeljeno učiteljsko mesto v Fari pri Kostelu. Nadalje je premeščen nadučitelj Mat. Hiti iz Dobrnič v Stari Trg pri Fari in učitelj Anton Smrdelj iz Planine pri Vipavi v Orehovicu. — V Harijah se ustanovi jednorazrednica, razširijo se jednorazrednice na Ježici, v Križih pri Tržiču in Horjulu v dvorazrednice ter v Gornjem Logatcu v četverorazrednico. Pravi gimnazijski učitelji Al. Mayr v Kočevju, dr. Val. Korun in Anton Štritof v Kranju ter Al. Virbnik v Novem Mestu so postali profesorji.

(Javno predavanje) priredi slovenska kršč.-socijalna zveza v nedeljo dne 23. t. m. ob 6. uri zvečer v veliki dvorani »Katoliškega Doma«. Predoval bode profesor dr. Jož. Debevec: »Kje sedaj človek najhitreje zabogati«.

(Drž. posl. Biankini.) »Slov. Narod« je prinesel trobilno poročilo pred par dnevi, da je državni poslanec Biankini izstopil iz slovanske krščansko-narodne zveze. Ta novica je neresnična in zlobna! Neresnična, ker državni poslanec Biankini ni izstopil iz zveze; zlobna pa, ker želi napraviti krizo v nji in jo razdreti. »Narod«, ki je svoj čas zagovarjal Šukljejev izstop, torej že v drugi ruje proti zvezi. Kolikor smo se mogli poučiti o Biankinijevi zadevi, je stvar taka-le: Biankini je hotel vložiti interpelacijo, ki graja upravno sodišče, češ da zavlačuje rabsodbo o neki občinsko-volivni zadevi, ki se sicer tiče v prvi vrsti Italijanov, nenaravnostno pa tudi tako zvane narodne stranke, ki je bila ob zadevni volitvi združena z njimi. Dr. Bulat s svojimi tovariši je prvi žugal z izstopom, če klub dovoli Biankiniju, da vloži imenovano interpelacijo. Biankinija je bolelo, da ne more spraviti v javnost očitne krivice, in je bil zato tudi zelo ozlovoljen. Zveza se pa dozda še ni odločila v ti zadevi. Da »Narod« po svoji stari navadi zvijsko mede tudi v tem slučaju, si moremo razlagati le s tem, ker je Biankini dalmatinski duhovnik pripadajoč stranki prava.

(Iz Tržišča.) Slavni vinski gorici »Malkovec« in »Bojnik« sti nam letos precej več obrodili, ko lansko leto. Kar se tiče pa dobrote, dobi se marsikje, kaplja enaka 95. letniku. Gosp. trgovci, komur je kaj za pristnega dolenjca, le v naše gorice naj pride, žal mu ne bode.

(Zlato poroko) obhajata jutri dne 23. t. m. g. Valentin Sadnikar, bivši pasarski mojster in hišni posestnik, in gospa Ivana, rojena Wohl-muth.

(Parmov častni supé) Jutri, v nedeljo 23. t. m. priredi odbor dramatičnega društva v znak pri-

znanja in hvaležnosti g. Vikt. Parmi, dičnemu skladatelju slovenskemu in velezaslužnemu avtorju oper »Ksenija« in »Stara pesem« v čitalnični kavarni ob 9. uri zvečer časten supé. — Vsled tega se prične predstava v gledališču že ob 7. uri zvečer.

(Zahvala.) Imenom »Slovenske krščansko-socijalne zveze« se podpisana najljudneje zahvaljujeva slavni »Slovenski Matici« v Ljubljani in g. drž. poslancu Iv. Vencajzu, ki sta za prepotrebno ljudsko knjižnico v Ljubljani darovala lepo število knjig. Naj bi našla mnogo plemenitih posnemalcev! V Ljubljani, 22. oktobra 1898. Ivan Kregar, t. č. predsednik; Ivan Štefè, t. č. tajnik.

(Razstava živine.) Iz Litije. V sredo 19. t. m. je bila tu razstava goveje živine in delitev premij. Neprenehljivo deževanje zadnjih dni, a posebno še na dan razstave, je odvrnilo marsikaterega celo od blizo, kaj še le od daleč, da ni razstavil svoje živine. To je bil torej vzrok, da nismo opazili živinorejcev iz kumljanskih hribov, iz šentviške doline itd. itd. Kar pa je bilo razstavljenega, pa tudi ni bilo hogsivedi kaj. Primerne so bile besede g. tajnika Pirca pri delitvi premij, da istih ne zasluži razstavljena živina, ampak jih le dobi za to, ker boljše ni. Živinoreja je v našem kraju res nekoliko zanemarjena; treba bo kaj storiti, da se kolikor mogoče povzdigne. Poleg družih pripomočkov, naj bi se vsaj vsaki 2 leti, na različnih krajih glavarstva prirejale take razstave, združene z delitvijo premij. Premije pa naj bi se delile le pridnim, srednjim kmetovalcem, ne pa grajščakom in veleposesnikom, kot se je zgodilo v Litiji. Mislim, da bi le ti sami morali imeti toliko časti v sebi, da bi denarne premije v korist in v spodbudo prisotnih kmetovalcev živinorejcev odklonili in se zadovoljili s častnimi diplomami. Drugače naj pa tako slavni odbor kmetijske družbe odloči. Kajti če veleposesniki ali grajščaki ne bodo toliko idealni za stvar, kako moremo od priprostega kmetiča kaj takega zahtevati. Misli si bo, in tako govorjenje je bilo slišati tudi v sredo, kaj bom vendar gnal na razstavo, boljše premije tako ne bom dobil, ker jih bodo dobili za svojo lepšo živino grajščaki, samo čas tratiti in denar zapravljati se mi pa tudi škoda zdi, tedaj rajši doma ostanem s svojo živino. Namen razstav, da bi se kmetje živinorejci s primerjanjem goved vsodbudili za napredek živinoreje in se o njem podučili, se torej ne bo dosegel, ker ne bo ne živine, ne živinorejcev.

(V celovškem bogoslovju) je letos 69 bogoslovcev, med njimi 26 Slovencev, t. j. dobrih 37%. V prvem letu je 21 bogoslovcev (11 Slovencev), v drugem 14, v tretjem 21, v četrtem 14. Med 69 bogoslovci je 24 tujcev, drugi so domačini. Izmed Slovencev je 7 Štajercev, 3 Kranjci, drugi so Korošci.

(Iz Osilnice.) Dne 19. oktobra zadela je občino Osilnica prevelika nesreča. Voda Čubranka narasla je tako grozovito, da je tekom dveh ur preplavila večinoma vse polje osilniško, oziroma selsko. Ubogi prebivalci navedenih vasij zrlji so s trepetajočim očesom na njih njive in polje, katero je bilo spremenjeno v nekakovo jezero, in bo, ko voda odteče — golo kamenje.

(Žreče pri Konjicah.) 21. okt. Minolo sredo, t. j. dne 19. oktobra zvečer je gluhonemec Anton Sivnikar šel v žago delavcem naznanjat, naj bi šli k večerji. Možak pa ni prišel do žage, zginitil je brez sledu. Tega si človek ne more razlagati drugače, kakor da je siromak v gostej temi z mosta padel v reko Dravinjo in po vodi splaval. Dosedaj še reveža niso našli. Ponesrečenec je rojen dne 27. maja 1864, postave je »plečaste« in srednjevisoke. Reka teče skoz področje župnij Konjice, Loče, a tukaj še včeraj niso našli nikaškega vtopljenca. Morda ga je vsled deževja precej napeta voda odnesla že v Dravo.

(K jezikovnemu vprašanju.) Težavno jezikovno vprašanje je kratko in odločno rešil blagajnik na železnični postaji Matulje-Opatija. Mož ne zna niti slovenskega, niti hrvaškega jezika. Pride stara ženica in hoče imeti karto. Blagajnik se zadere nad njo: »Sprechen sie eine Sprache, die ich verstehe!« — Ali je ljudstvo zaradi uradnikov ali narobe?

(Društvo za gojenje perutnine in varstvo ptičev na Češkem) je sklenilo, da po moči zabrani prodajanje žužkojedih ptic-pevk na trgih.

(Trgovsko preskrbovalno društvo v Gradu) je 16. t. m. slovesno praznovalo stoletnico svojega obstanka. Ko je društvo dovršilo prvo polstoletje, je imelo premoženja 41.669 gld. 63 kr. in je bilo izdalo 17.657 gld. podpor. Sedaj ima premoženja 164.426 gld. 73 kr. in je izdalo za bolne in pomoči potrebne ude 345.497 gld. 61 kr.

(Roparstvo v Srbiji.) V Metobichah so ugrabili roparji imovitega mlinarja Gornjača in ga odgnali v gore. Terjali so zanj 6000 fr. — Ker žena ni mogla dobiti v treh dneh toliko denarja, so jej sporočili, da so mlinarja na to in to drevo obesili. In res so našli tam truplo nesrečnega moža.

(Avstro-ogerska nagodba.) A: Kaj pa je prav za prav avstro-ogerska nagodba, o kateri se sedaj toliko piše? — B: To je, da homo Avstrijci tako plesali, kakor nam bodo Ogrji godli.

(Sejmi po Slovenskem od 24.—29. oktobra.) Na Kranjskem: 24. na Krškem, v Premu, pri sv. Križu, v Dolu, Dol. Logatcu in v Rakitni; 25. v Novem Mestu; 28. v Vipavi, Ložu, Mokronogu, Poljanah, Radovljici, na Skaručini, v Žužemberku in v Češnjicah. — Na sloven. Štajerskem: 26. v Št. Juriju ob južni želez., Bistrici, Strasi in v Gorn. Gradu. — Na Koroškem: 27. v Celovcu; 28. v Frižah, Kaplji, Št. Lenartu, Šmohorju in Saksenburgu. — Na Primorskem: 24. v Palmi in v Tolminu; 25. v Gradiški in v Borštu; 25. v Divači; 27. v Nabrežini in Gorici; 29. v Cevdatu.

Društva.

(«Slovenska krščansko-socijalna zveza») prosi blagohotnih književnih ali denarnih darov za ustanovitev velike ljudske knjižnice v Ljubljani. Prijatelji slovenskih delavskih slojev, priskočite na pomoč!

(Upravni svet mestne hranilnice.) Dne 5. t. m. se je vršila v seji občinskega sveta ljubljanskega volitev novih odbornikov v upravni svet mestne hranilnice ljubljanske. Dne 19. t. m. sešli so se izvoljeni odborniki k prvi seji, kjer se je novi odbor sestavil tako le: predsednikom je bil izvoljen veletržec g. Vaso Petričič, podpredsednikom c. kr. notar g. Ivan Gogola; v ravnateljstvu pa so poleg teh dveh ostali vsi prejšnji ravnatelji, namreč gg.: Klein Anton, Lenče Josip, Mally Fran, Svetek Anton ter Urbanc Feliks. V odboru so razven onih imenovanih upravnikov še ti-le gospodje: Borštner Vincenc, Goričnik Fran, dr. Hudnik Matija, Kollmann Fran, Malenšek Martin, Pavlin Fran, Polec Julij, dr. Požar Lovro, Rohrmann Viktor, Terček Fran, Trtnik Fran, Velkavrh Ivan in Zabukovec Jakob. Kakor je razvidno iz objavljenih mesečnih izkazov o uložnem gibanju pri tem zavodu, so se letos uloge prav znatno pomnožile ter presegajo sedaj že 6 milijonov goldinarjev. — Ves letošnji denarni promet znaša do danes blizu 13 milijonov goldinarjev.

Gospodarska organizacija.

Hranilnica in posojilnica v Senožečah imela je v mesecu septembru:

prejemkov gld. 627.02
in izdatkov " 600.39

toraj denarnega prometa gld. 1.227.41
Hranilnih vlog se ni vložilo nič, vzdignilo tudi nič in je stanje koncem meseca septembra gld. 4.834.—.

Posojil se je dalo gld. 600.—, vrnilo pa se je gld. 320.— in je stanje gld. 21.240.—.

Članov ima posojilnica 152.

Hranilnica in posojilnica v Mošnjah imela je v mesecu septembru:

prejemkov gld. 1.327.37
in izdatkov " 325.—

torej denarnega prometa gld. 1.652.37
Hranilnih vlog se je v tem času vložilo gld. 78.—, vzdignilo pa gld. 10.—, in je stanje koncem meseca gld. 26.807.40.

Posojil se je dalo gld. 315.—, vrnilo pa se je gld. 20.— in je stanje gld. 23.484.26.

Članov ima posojilnica 145.

Hranilnica in posojilnica v Cirknici imela je v mesecu septembru:

prejemkov gld. 5.813.69
in izdatkov " 3.523.80

toraj denarnega prometa gld. 9.337.49
Hranilnih vlog se je vložilo v tem času gld. 3.094.—, vzdignilo se je pa gld. 1910.82, in je stanje gld. 68.560.96½.

Posojil se je dalo gld. 1550.—, vrnilo pa se je gld. 490.— in je stanje gld. 68.733.25½.

Naloženega denarja ima posojilnica goldinarjev 4.376.45.

Članov ima posojilnica 344.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. F. L. župnik 10 gld. — G. J. Zupan, kurat v Št. Petru, 5 gld. — Prijatelj iz Bohinja 10 gld. — G. S. Zupan, župnik na Ježici 5 gld.

Bog plačaj stotero!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 22. oktobra. Danes dopoldne so se z grofom Thunom o zahtevah zveze dogovarjali odposlanci zveze: Povše, Šuklje, Ferjančič, Wachnianin, Barvinski, Spinčič in Bulat. — V ponedeljek ima zveza sejo, v kateri odposlanstvo poroča o dogovarjanju z vlado.

Dunaj, 22. oktobra. Cesar je v daljši avdijenciji sprejel grofa Thuna.

Dunaj, 22. oktobra. Včerajšnja poročila, da vlada misli v kratkem zaključiti državni zbor, se danes v vladnih glasilih zanikujejo. Po teh listih bo vlada vse poskusila zato, da se nagodba reši parlamentarnim putem. Jednako so neosnovana poročila liberalnih listov, da desnica sili vlado, naj zaključi drž. zbor, ker je desnici na tem, da dožene zboljšanje nagodbenih predlogov.

Dunaj, 22. oktobra. Listi poročajo, da bo za sekcijekega načelnika v trgovinskem ministerstvu imenovan češki poslanec dr. Fořt.

Dunaj, 22. oktobra. Italijanski poslanci bodo vsled dogovorov z vlado glasovali za nagodbo.

Dunaj, 22. oktobra. Zunanji minister grof Goluhovski je vsprejel dopoldne grofa Muravjeva, jutri pa priredi obed njemu na čast.

Dunaj, 22. oktobra. Trgovinski minister baron Dipauli je razposlal deželnim predsedstvom ukaz, v katerem se naroča, da naj se strogo izvršuje zakon glede krošnjarstva.

Dunaj, 22. oktobra. Oboleli dr. Müller in strežajka še nista umrla, na novo ni nihče obolel. Upanje prevladuje, da se bolezen ne bo razširila.

Rim, 22. oktobra. Pri obravnavi o dvo-boju mej Macolo in Cavalottijem je bil poslednji obsojen v 13 mesečno ječo.

Pariz, 22. oktobra. Priprave za obrambo severnega obrežja se marljivo nadaljujejo. Izmej pehote je vojna uprava odbrala 4000 mož za obrežno topništvo.

Carigrad, 22. oktobra. Turška vlada je oficijelno odgovorila na zadnjo noto vele-sil, s katero se brezpogojno podvrže vsem zahtevam in le želi, da se varuje suvereniteta sultana in mohamedansko prebivalstvo.

London, 22. oktobra. „Times“ poroča iz Kaneje: Po odhodu turških vojakov se odstavijo vsi turški uradniki. V slučaju, da bi ti ne hoteli ostaviti svojega mesta, odvedejo jih z družinami vred na prevozno ladijo.

Čisto medicinično ribje olje.

Deželna lekarna pri Mariji Pomagaj.

Čubar, Primorsko, septembra 1898.

Blag. g. Milan Leustek, lekarnar v Ljubljani.
Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašog neprocenjeno dobrog in pristnog medicinskega ribjog olja, katerog že dle časa samo iz Vaše dobro znane lekarne naročam in uporabljam za sebe in svojo rodbino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani

729 2 Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

deželna lekarna pri Mariji Pomagaj

Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani,

Resljeva cesta števil. 1, poleg mesarskega mosta.

Umrli so:

20. oktobra. Viktor Oblak, krojača sin, 6 mesecev, Sv. Petra nasip 65, zelodčni in črevesni katar.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mil.
21 9 zvečer	736.4	9.3	sl. szah.	del. jasno	
22 7 zjutraj	738.1	7.9	sl. vzvzh.	pol. oblačno	1.8
2. popol.	739.3	15.0	sl. vzh.	"	"

Srednja včerajšnja temperatura 11.0°, za 1.5° nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dné 22. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	9 50	Špeh povojen, kgr.	71
Rež, "	7 50	Surovo maslo, "	90
Ječmen, "	7 —	Jajce, jedno	3
Oves, "	6 30	Mleko, liter	8
Ajda, "	10 —	Goveje meso, kgr.	64
Proso, "	7 50	Telečje "	62
Koruzna, "	6 40	Svinjsko "	68
Krompir, "	2 70	Koštrunovo "	36
Leča, "	12 —	Piščanec "	42
Grah, "	10 —	Golob "	15
Fizol, "	10 —	Seno, m. stot.	1 78
Maslo, kgr.	1 —	Slama, "	1 50
Mast, "	75 —	Drva trda, 4 kub. m.	7 —
Špeh svetl, "	68 —	" mehka, 4 "	5 20

Vsebina 20. zvezka 1898:

Mihael Verne. (Spisal J. Benkovič.) — Jesenski sliki. (Zložil Anton Medved.) — Z doma. (Spisal Ivo Trošt. — Konec) — Volja in nevolja. (Slika iz življenja v pismih. Spisal Velimir. — Dalje.) — Iz našega kota. (Povest. Napisal Podgoričan. — Dalje.) — »Belim menihom« v pozdrav. (O priliki otvorjenja stiške opatije. Zložil M. O.) — Pesmi samotarja. II., III., IV., V. (Speva Fr. Ka. Meško.) — Naše modroslovje. («Zvon-u» za odgovor spisal dr. Fr. L.) — Slovénka liturgija pri Južnih Slovénih. (Povestne črtice. Poleg M. Mesiča, S. Ljubiča i. dr. sestavil Andrej Fékonja. — Dalje.) — Sežiganje mrličev. (Spisal dr. Fr. L. — Književnost: Ruska književnost. — Razne stvari: † Anton Cej. — Na platnicah: Pogovori. — Slike: Mih. Verne. — Stiskanje mošta (Risal A. Koželj.) — Pri kopi. (Risal J. Grohar.) — »Dôse« v Kajiri (Jahanje po telesih dervišev.) — Madona. (Slika G. Blaas.)

Primarij dr. V. Gregorič

se je vrnil 741 2-2

in ordinira zopet ob navadnih urah, od

2.—4. ure popoldne.

Naznanilo.

Opiraje se na priporočilo v „Škofijskem Listu“ števil. II. t. l. ponudimo letošnje 663 31

izvrstno vino

vsem prečast. gg. cerkvenim predstojnikom, pa tudi drugim duhovnikom in kupcem po sledečih cenah:

1. Mašno vino hkti. gld. 30.
2. Naravno namizno vino hkti. od gld 20 do 25

Večjim odjemalcem bodisi mašnih ali drugih vin cene po dogovoru.

Zadruga postreže tudi s finimi dezertnimi in buteljskimi vini.

Najmanjša kvantiteta pod 1, 2, je 56 litrov. — Cene veljajo loco Postojna do preklica.

Registr. vipavska vinarska zadruga.

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 15 43

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejših do najfiniših, raznobarvne: rujave, zelene bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Valentin Accetto,

zidarski mojster

v Ljubljani, Trnovski pristan 14,

se priporoča slav. občinstvu, prečast. duhovščini, gg. podjetnikom in društvom za vsa ter raznotera

zidarska dela.

Prodaja tudi iz lastne opekarne 588 16

opeko vseh vrst.

Drva,

že razžagana in razcepljena,

pošilja v katerikoli množini po želji na dom

G. Tönnies

v Ljubljani.

736 3-2

Cene

za

trboveljski premog:

ako se naroči

50 Klgr. . . . 56 kr.

500 " skupaj 54 " 50 Klgr.

1000 " " 52 " "

Prodaja se v plombovanih vrečah.

Voz premoga s kolodvora na mitnici tehtan à 50 Klgr. po 50 kr. in plača za vago.

737 2-2

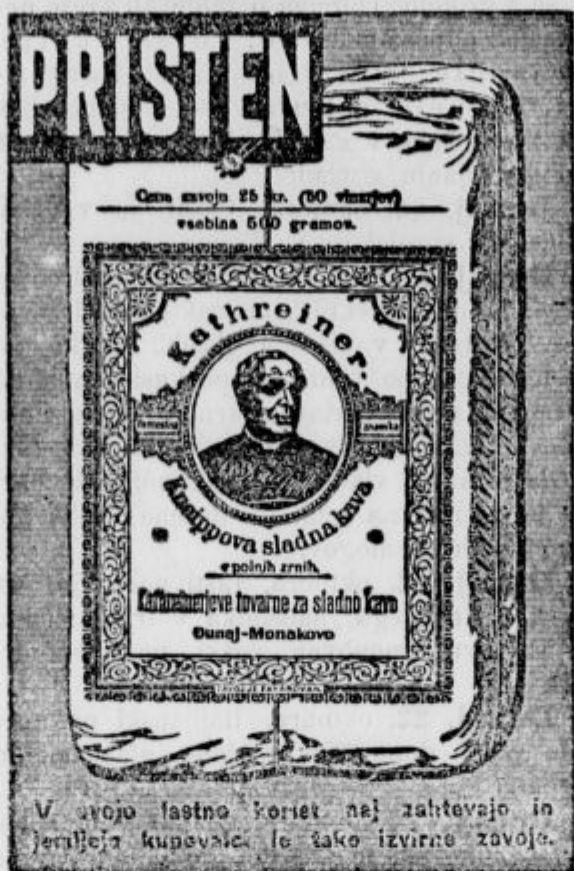
Sode prodaja

različne, majhne in velike, stare in nove

J. Buggenig,

sodarski mojster, 717 3-3

Cesta na Rudolfov kolodvor v Ljubljani.

V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovalci, le tako izvirne zavoje.

19 15-13

Njega svetost

Papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Lapponi, u g lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani pristrčno zahvalo za doposlane jim stekleničice 580 9

tinkture za želodec

in so njemu z diplomo dné 27. novembra 1897 podelili naslov „dvorni založnik Njihove svetosti“ s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Njihove svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo bolehalim Piccoli-jevo želodčno tinkturo, katera krepeča želodec, povečuje slast, pospešuje prebaviljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli, lekarnar pri „Angelus“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Tinkturo za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničice za gl. 1.26 a. vr., po 24 stekleničice za gl. 2.40, po 36 stekl. za gl. 3.50, po 70 stekl. za gl. 6.50 (poštni paket ne čez 5 kil težak), po 110 za gl. 10.30.

Poštnino mora plačati p. n. naročnik.

Trgovskega učenca,

ki je dovršil vsaj dve realki ali gimnaziji, vsprejme se takoj. 742 2-1

Kje, pové iz prijaznosti upravništvo »Slovenca«.

Jamčeno pristni brinjevec in borovničar

(jagodovec) 712 3-3

se dobiva pri tvrdki

Kham & Murnik.

Krojaška tvrdka v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

Jos. Rojina

se priporoča čast. duhovščini in sl. občinstvu v izdelovanje

modernih in finih oblek

po najnovejšem francoskem in angleškem kroju iz modnega, trpežnega blaga, katerega ima v veliki izbi v zalogi.

Cene delu in blagu primerno nizke.

Izvrstna desetletna praksa, koja sem si pridobil v Parizu in Londonu, omogoča mi, da zadovoljim vsestransko tako ozir elegance in vkusa, kakor gledé točnosti in solidne izvršitve.

Priporočam se prav uljudno v znatna naročila ter beležim velespoštovanjem

727 (3-2)

Jos. Rojina, krojaški mojster

K sezoni

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

FRAN SEVČIK 564 20-10

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Zavod

za 320 26-13

umetno slikarstvo na steklu.

B. ŠKARDA

Specijalni zavod

za slikanje na cerkvena okna v vsakem slogu in izdelavi.

v BRNU.

Sedemkrat odlikovan s prvimi nagradami.

Ceniki, troškovniki, načrti, škie in vsakoršen strokovni nasvèt brezplačno.

Oelz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Čestite gospodinje!

221 50-31

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

FELIX TOMAN

kamnoseški mojster in lastnik kiparskega atelijerja Resljeva cesta šte. 6. LJUBLJANA Resljeva cesta šte. 6. priporoča svoo največjo zalogo 234 30-30

nadgrobnih spomenikov

od raznovrstnih najtrpežnejših marmorov, od granita in črnega sijenita.

Prevzame tudi vsako najmanjšo kakor največjo stavbene kamnoseško delo

po najnižji ceni. Posebno priporoča se prečastiti duhovščini za izdelovanje različnih cerkvenih umetno-kamnoseških del

kakor oltarjev, tabernakeljnov, prižnic, obhajilnikov, krstnih in kropilnih kamnov in podob v vsaki velikosti iz marmorja ali peščenika itd. za katera dela izgotovi na zahtevo brezplačno potrebne načrte in proračune.

Najcenejša zaloga vsakovrstnih plošč za pohištvo od tu- in inozemskih marmorov.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid
ponujata po znatno znižanih cenah 227 31

Knez & Supančič
tovarna za opeko v Ljubljani.

POZOR!

Podpisana tvrdka priporoča slavnim prostovoljnim gasilnim dru-
štvom, občinam in župnišćem za nabavo vsakojakih

brizgalnic, gasilnega orodja, pasov itd., kakor tudi
kmetijskih strojev in peronospera-skropilnic

svojo bogato založeno

podružnico v Zagrebu, Frankopanska ulica šte. 9.

Postrežba točna, solidna, z nizkimi cenami pod ugodnimi plačilnimi
pogoji tudi na obroke.

Pohvalna pisma in spričevala s Kranjskega na razpolago.

Za obila naročila se priporoča s spoštovanjem

501 12-8

podružnica **R. A. Smekal.**

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpečno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, delmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje s re obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vsa druga obleka.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolje pri naročilih
ozirajo na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavljajo hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bo hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 81 52-39

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Puškár 563 10

Franc Kaiser,

Šelenburgove ulice št. 6, Ljubljana,

se uljudno priporoča ob priliki

lovske sezone.

Vnanja naročila izvršuje najtočneje.

Pozor kolesarjem - novincem:

za vozno vežbanje s kolesom je velikanska dvorana na razpolago.

Največja zaloga koles z
vsemi novostmi. Po-
znano najboljša in pre-
skušana kolesa proti
garanciji po najnižjih
cenah. Mehanična
delavnica za vsa
popravila nahaja se
v lastni hiši na
Poljanski cesti
št. 31, isto tam
lep prostor na
vrtu za vežbanje
na kolesu.

Puch, Styria
(najboljša)
Columbia
Helical-
Premier
Svetovnoznana
angleška
210 17 **kolesa**
iz orožne tovarne
B. S. A.

Velika zaloga
vsakovrstnih
šivalnih strojev
po najnižjih cenah.

Ceniki
šivalnih strojev ter
koles se pošiljajo po
pošti zastoj in franko.

Priporočam se p. n. občinstvu najuljudneje in vamim k obilnemu obisku.

Fran Čuden, urar v Ljubljani.

Ignacij Čamernik

kamnosek v Ljubljani,

Komenskega (Poljske) ulice 49,

poleg Schreiner-jeve pivarne,

priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu svojo izborno
zalogo najrazličnejših

nagrobnih spominkov

iz poljubnega kamena po izredno nizkih cenah. — Vsprejmlje tudi na-
ročila na

kamnoseška umetna cerkvena dela,

kakor so altarji, prižnice, krstna kamena, obhajilne pregraje, tabernakelji, pola-
ganje cerkvenega tlaka itd.

Popravila izvršuje dobro in natančno. — Narise in proračune
izdeluje brezplačno. 265 28

Otvoritev narodne trgovine.

Slav. p. n. občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznanjam, da sem
otvoril pod znamko

„Pri slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu“
v Ljubljani, na Starem trgu šte. 30—32
v Plavčevi novozgrajeni palači

manufakturno trgovino

kjer bom imel v zalogi izvrstno, dobro in raznovrstno blago ter
isto prodajal po možno najnižji ceni.

Zagotavljam točno, prijazno postrežbo, se nadejam obilnega obiska.

Velespoštovanjem

728 3-2

Henrik Starkel.

Telefon št. 90.

Telefon št. 90.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem dobil

generalno zastopstvo
meščanske pivovarne v Plznu
ustanovljene leta 1842
za Kranjsko, Spodnje Štajersko, Reko,
Opatijo, Iko, Lovrano itd.

ter da bodo točili

! originalno plznsko pivo !

iz te pivovarne,

ki je najboljša na svetu, in tudi jedino bolnikom pri-
poročeno od zdravnikov v dijeto,

naslednji gospodje:

Bilina & Kasch, „Pri roži“,

L. Fantini, Gradišče,

G. Fröhlich, „Pri slonu“,

Karol Koisser, „Pri Maliču“,

Ivan Mayr, „Narodni dom“;

v steklenicah ga bodo prodajali gg:

M. Avanzo, Wolfove ulice,

Ivan Buzzolini, Špitalske ulice,

M. Umberger, Židovske ulice,

Fr. Krapiš, „Narodna kavarna“.

Naročila na pivo v steklenicah in v sodčih
vzprejemam v svoji pisarni

v Šelenburgovih ulicah št. 1.

Z velespoštovanjem 743 10-1

Ivan Gorup

generalni zastopnik meščanske pivovarne v Plznu,
ustanovljene leta 1842.

Naročila z dežele izvršujem točno.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Gradišče hiš. šte. 1.

Soglasni sklep načelstva z dné 13. t. m.

Odslej se menice eskomptujejo po 5%

ne da bi se zahteval kak upraven prispevek, toraj

popolnoma brez stroškov.

Blagajna je odprta vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan. — Do 10. ure dopoldan vložene menice se isti dan ob 12. uri izplačajo, odnosno vrnejo. — Pozneje vložene menice izplačajo, odnosno vrnejo se drugi dan ob 10. dopoldan. — V nujnih slučajih dopuščajo se izjeme.

730 3-3

Razglas.

693 8-4

Vsled sklepa občnega zbora »Družbe meščanske naprave za nastanitev vojakov v Ljubljani« prodá se iz proste roke tej družbi lastna

dvonadstropna hiša

tako imenovana

„Meščanska vojašnica“

v Ljubljani, Cerkvene ulice št. 21, katera je sedaj oddana za stanovanje privatnim strankam, ter k tej hiši pripadajoča stavbinska parcela št. 250/41 katastralne občine Trnovsko predmestje, ležeča ob Opekarski cesti.

Kdor želi kupiti to hišo, ki ima 20 velikih in 16 majhnih sob s pritliklinami vred in stavbeno parcelo št. 250/41, vloži naj svojo pismeno ponudbo pri načelniku te družbe gosp. Fran Trtnik-u v Ljubljani, Cerkvene ulice št. 1 do dné 1. decembra 1898. l.

Vodstvo družbe meščanske naprave za nastanitev vojakov v Ljubljani,

dné 30. septembra 1898.

Prva največja kranjska tvrdka.

Od 1. novembra nadalje:
Dunajska cesta št. 6,
poleg lekarne Piccoli.

Ilustrovane cenike pošiljam na
zahtevanje brezplačno.

Fran Primožič,

jermenar in sedlar

Sv. Petra cesta 34

Ljubljana.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v vsakoršno

izdelovanje

jermenarskih in sedlarskih proizvodov,

katera okusno, trpežno in ceno izvršuje.

Ravno tam je velika zaloga različnih konjskih oprem za vožnjo

in ježo itd. — Izdelovanje jermen za stroje, mlīne in zvonove.

Poprave se dobro in po ceni izvršujejo. 471 50-30

Zunanja naročila se vestno in točno izpolnjujejo.

Dunajska borza.

Dné 21. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. — kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 > 70 >
Avstrijska zlata renta 4%	119 > 90 >
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 > 30 >
Ogerska zlata renta 4%	119 > 85 >
Ogerska kronska renta 4%, 200	97 > 95 >
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	913 > — >
Kreditne delnice, 160 gld.	351 > 40 >
London vista	120 > 40 >
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 > 87 1/2 >
20 mark	11 > 77 >
20 frankov (napoleonodor)	9 > 54 >
Italijanski bankovci	43 > 75 >
C. kr. cekini	5 > 67 >

Dné 21. oktobra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	165 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158 > 50 >
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 > 50 >
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 > 60 >
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 > 30 >
Dunavske vravnave srečke 5%	130 > 50 >
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 > — >
Posojilo goriškega mesta	112 > — >
4% kranjsko deželno posojilo	98 > 50 >
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 > 20 >
Prijoritetne obveznice državne železnice	— > — >
„ južne železnice 3%	179 > 40 >
„ južne železnice 5%	126 > 70 >
„ dolenjskih železnic 4%	99 > 50 >

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 > — >
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 > 30 >
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 > — >
Salmove srečke, 40 gld.	82 > — >
St. Genois srečke, 40 gld.	80 > 20 >
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 > — >
Ljubljanske srečke	22 > 50 >
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154 > 50 >
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3435	— > — >
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	413 > — >
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	70 > 25 >
Splošna avstrijska stavbinska družba	108 > 50 >
Montanska družba avstr. plan.	177 > 50 >
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	171 > — >
Papirnih rubljev 100	127 > 75 >

S 1. oktobrom se prične novo celoletno naročevanje!

„MERCUR“

XXXVII. letnik.

Avtentično oznanilo izrebanja tu in inozemskih loterijskih efektov, izkaz vseh izrebanih državnih in zasebnih obligacij.

Brezplačno darilo „Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega zaznamek vseh izrebanih srečk.

Naročuje se s poštними nakaznicami pri vseh c. in kr. poštних uradih in pri administraciji „Mercur“, Dunaj, I. Wollzeile 10.

2 gl. 60 kr.

celoletna naročnina.